www.e-rara.ch

[Sermones ad heremitas]

Augustinus, Aurelius

[Strassburg], [nicht nach 1487]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-118252

Sermo sancti augustini [...] Sermo LV

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

accipiamus . Deinde iſta de
frib⁹ loquoꝛ q̄ ſolēt ſedere lon
gius a mōaſteriȷ̄s. Nō eis de
bet naſci ſupbia de exēplo In
cenobio vixiſti. placuit tibi vt
maneres in decio miliario. n̄
debes ſynaxim ſcoꝝ frm cōtē
nere. Nō te ideo viliorē putes
ſi ad frēs veneris in ciūtatē Si
neceſſitatē haberes ire ꝛ vide
re mlieres. vel ire ī plateas: re
cte nō ires. ſed ſi ad ſynaxī ſā
ctoꝝ nō vadis: q̄re hoc facꝭ O
vos q̄ mānetis in deſerto cuili
bet vr̄z dico. aut melioꝛ es fri
bus iſtꝭ q̄ ſtꝭ in cenobȷ̄s. aut
peioꝛ eſ Si melioꝛ es: veni vt
exēplū eis vite tribuas. ſi aūt
deterioꝛes veni vt diſcas que
nō ſcis Supbia naſcit̄ qn̄ a-
liq̄s dicit ſe ſecretū ſedere: frēſ
q̄ n̄ diḡtur videre ꝛ viſitare.
ꝛ in ſupbiā erigit̄. Hoc ꝓpte-
rea loquoꝛ. pn̄te ſctō frē q̄ hoc
ope facit. qđ ego loquoꝛ. vt
hāc ſcitatē ope facere ſtudeat.
Deniq̄ multi ſcī pr̄es q̄ veri
pr̄es ſūt. q̄ regūt aīas ſctōꝛum
qn̄ aliquos viderint iunioꝛeſ
ire ad deſerta. ꝛ ad cenobium
nō venire et in ſupbia eſſe: va
dūt. et vim eis faciūt ꝛ addu-
cūt eos. nō vt noceāt: ſed vt tol
latur eis ſupbia Hoc ꝓpterea
dico vt illi q̄ manēt ī ſecretis:
ꝛ veniūt ad cenobiū ꝛ frēs vi-
ſitāt: ab his q̄ ſūt in cenobȷ̄s
nō arguātur quaſi impatien
tes ſed q̄ſi hūiles. Nemo di-
cat de vobis Ecce ille q̄ in he
remo ſedet n̄ qꝛ patit̄ venire.
Propterea venit vt te edificet
nō deſtruat. ꝛ vt ſupbiā pdat.
Videte q̄lis vite ſit. venit de
deſerto. ꝛ tn̄ gl'am nō habet e-
oꝝ q̄ in deſerto ſūt De⁹ itaq̄
ops oīa q̄ locuti ſum⁹: oꝛōib⁹
ſcoꝝ nos quoq̄ implere faci-
at Nihil eſt enī grāde dicere
ſꝫ facere . Sꝫ qđ ego facere n̄
poſſū. ideo loquoꝛ. vt q̄ pōt fa
cere faciat . Qui habet aures
audiendi audiat: in xp̄o ieſu
dn̄o nr̄o. cui ē honoꝛ virtus ꝛ
poteſtas in ſecula ſeculoꝛum
Amen

Sermo ſancti auguſtini
epiſcopi in obitu valentini e-
piſcopi carthaginenſis .
Sermo LV

Liber ſapientie fratres
chariſſimi ī multis mo-
dis cōmēdat hominis ſapien
tiam. p̄io qꝛ hominē a pc̄co
liberat. ſecūdo . qꝛ cōſeruat li
beratū. tertio qꝛ coꝛōat cōſer

natū. Quō āt liberat? exēplū
patet de noe. quē cū aqua dele
ret terram liberauit in archa.
Quomodo aūt conſeruat: pa
tet de Jacob quō duxit eū do
minus per vias rectas. et oſtē
dit illi dormienti regnū dei
qui euigilās ait Uere hic eſt
domꝰ dei et porta celi De glīa
dei vero q̄ coronatur. ſubdit
Reddet deus mercedem ſcīs.
ſuis laborū ſuorum. et dedu/
cet eos in via mirabili Iſti eī
ſūt tres ſtatus eccleſie. Statꝰ
videlicet penitentie iuſticie et
glorie In prīo liberat. in ſecū
do conſeruat. in tertio corōat
dn̄s. In prīo afficimur. ī ſecū
do reficimur. in tertio perfici
mur In prīo ē labor ⁊ dolor. ī
ſecūdo ſapor ⁊ decor. in tertio
glīa ⁊ honor Uerūtamen qꝛ d̄
his ſtatibus frequentius fra
tribus noſtris canonicis fre
quens fuit lectio ⁊ exhortatio
et in menſa quotidiana diſpu
tatio fortaſſe in corde dicetis
Tedium eſt tantū de hoc no
bis audire. quia etiam obſeq̄
um oportet vt nos decet reue
rēdo valentino epiſcopo exhi
bere Sed nō pigeat vos fra/
tres me ſupportare: q̄ ſi tedi
um vobis eſſet. ad fratres me

os confugiam. qui me audire
tota mente ⁊ toto affectu de ſi
derāt Nam verbum notum
⁊ antiquum nouum aliquan
do fieri poteſt. Cibus etiam
diu maſticatus citius digeri
tur Ut ergo fratres diſtinctō
triū ſtatuum clarius eluce/
ſcat. cognatos eis accommo
demus in hunc modum. In
ſtatu penitentie cecum ducit
dn̄s per vias rectas. ⁊ ꝑmittit
illi regnum dei patris ſui In
ſtatu iuſticie iuſtum deducit
dominus per vias rectas. et
oſtendit illi regnum dei. In
ſtatu glorie iuſtum et ſanctū
deducit dominus in via mi
rabili. et introducit eū in reg
num dei Ecce fratres quomo
do reducitur cecꝰ de inuio ad
viam. de exilio ad patriā. de
manſione ad manſionem. de
virtute ad virtutē. de corpo
ris carcere ad eternam glori/
am. Ecce quomodo reducit
cecus ne ſit ſine chriſto: dedu
cit iuſtus vt ſit chriſtus cum
eo: educitur ſanctus. vt ipe ſit
cum chriſto. O fratres mei:
ecce quomodo eſſe ſine chri
ſto miſerum eſt: chriſtū ſecū
eſſe tutum eſt Non eni exiſti/
mādū eſt idē eē: ſecū eē. Chri/

ſtū et eſſe cū chriſto Apoſtol⁹
eī habebat ſecū chriſtū dū dice
bat Non ego ſum. ſed gratia
dei mecum eſt . Nōdum erat
cū chriſto dum diſſolui cupie
bat et eſſe cum chriſto Latro
ſecū habebat chriſtū cui pro/
mittebat chriſtus. hodie eris
mecū in paradiſo Reducitur
itaqꝫ cecus ꝑ vias duras: Sa
ne durū eſt relinquere cōſue/
ta. durius aggredi incōſueta
ſed duriſſimū ē in fornace de/
coqui cōtinua. in q̄ neceſſe eſt
vt decoquat̃ taliter : vt velut
carnes poſſit amputari: ⁊ ve/
lut virga ad oēm modum re/
uolui Jſte ſtꝫ vie peccatorib⁹
dure ſuꝑ oīa dura. amare ſuꝑ
omia amara: odioſe vt mors
Q ue ſūt iſte vie frēs: niſi reli
quere q̄ mundi ſūt: O q̄ꝫ durꝫ
ē. o q̄ꝫ mortale videt̃. o q̄ꝫ ama/
ruꝫ relinquere q̄ mundi ſunt.
Sed q2 dura. q2 amara. quia
penoſa: ideo centuplū accipi
es : ⁊ vitā eternā poſſidebis .
Eia milites ſurgite iā: q2 diu
dormiſtis. armate vos cōtri/
tione cordis. confeſſione oris
afflictione carnis : q2 ecce ve/
niet ſaluator ⁊ nō tardabit Ec
ce iā in ianua eſt. ecce iā te vo/
cat . ecce te venire compellit

Sed dices o miſer in contri
one eſt dolor. in confeſſiōe ru
bor: in afflictione labor. quid
ergo faciam. Eia o miles xp̄i
ciuis celorꝫ iā denunciarꝫ ab
illo q̄ ſuꝑ te eſt: ipe qui laborē
⁊ dolorē conſiderat Verꝫ tn̄:
q̄nto duriora / tanto vltiora
tibi erunt Veruntamē certa
valenter dum potes. quoniā
repoſita eſt tibi corona iuſti/
cie quā reddet tibi dn̄s in illa
die iuſtus iudex Poſtq̄ꝫ autē
cecus factus ē vidēs: impius
iuſtus. tunc deduxit dn̄s per
vias rectas: cantare poterim⁹
fratres. Sunt enī fratres. vt
ſcolares noſtri vacui non re/
cedāt tres ſpecies rectitudīs
Aliud ē eī regi. aliud dirigi. a
liud corrigi Nā propheta di
cebat Dn̄s regit me ⁊ nihil mi
hi deerit . Et iterꝫ Dirige i cō
ſpectu tuo viā meā Et iteruꝫ
Jn quo corrigit adoleſcētior
viā ſuā Et iterꝫ Mane inq̄t i/
ſaias erigit mihi aurem Res
eī fratres inanimata proprie
dicit̃ regi. vt currus ⁊ nauis.
Res ſenſata preter rationem
dirigit̃. vt equus ⁊ mulus q̄/
bus non eſt intellectus. Res
ratiōalis corrigit̃. ſ. corde. re/
git̃ vt homo. Juſtus vero eri

gif. vt ſapiat que ſurſum ſunt
et querat Sic enim volebat
ieremias dū dicebat State i
vījs veſtris . et conſiderate q̄
ſit vita eterna. Daniel ad ma
ieſtatis vltionē proſtrat⁹: au-
diuit ab angelo. Sta ſup pe
des tuos. Nō tn̄ ſi nō credis
ꝓphete: crede poete ſcolaris p
uerſe. cui deus os ſublime de
dit: celūq; videre iuſſit. a quo
dū q̄reret tyrann⁹ ꝛ diceret. q̄
re te de⁹ fecit: Rn̄dit vt ꝯtem
pler celū et celoꝝ numina fa-
ctus ē ei hō in terra: nō ad ter
rā: ſed ad celū: ꝛ fact⁹ ē d terra
nō propt terram ſ ꝓpt celum.
Quis fideliū pl⁹ dixiſſet frēs
aut ꝓbabiliori argumēto: neſ
cio. Nūquid et aial mutū et
brutū nouit argumētū egritu
dinis ſue: Nunquid leo infir
mās. aial qd ſymia dr querit.
q̄ deuorata mox conualeſcit:
Nūqd et ſymia egrotās: q̄rit
ſāguinē canis. vrſus formi-
cas. leopard⁹ capras. vitis ſer
pētes ferculum: Nō vero attrit⁹
i phiſica hec oia ignorare vi-
det. Unūqdq; ei felicitatē af-
fectat. ſed ſi hō affectat: ope tn̄
affectare n̄ videt. Quere ergo
o homo celū. ad qd factus es
Noli querere philoſophiam
qm̄ ad philoſophiā fctūs nō
es. nec expedit tibi ſcire q̄ ſūt
ſup terrā: ſed tātū q̄ ſurſū ſūt
Sta igitur ſup pedes tuos.
Sta in vījs tuis naturalib⁹.
ad quas factus es. et dirige
eas ſi neceſſe ē i dādo ꝛ dimit
tēdo. Date ꝛ dabit vobis. Et
tūc dn̄s tibi dicet. Amice aſcē
de ſupius: intra in gaudium
dn̄i tui. Sed dicet qs Quō ꝛ
q̄liter egredie ſpūs de corpo
re. Nūquid ſalomon hoc ig-
norare videt: dū dixit penit⁹
ignorare viā aq̄le i celo. Quo
modo ergo deū videt: quō an
gelū. quō ſeipm. quō ſpūm a-
liū bonū vel malū. Sup hoc
hodie ille magnificus philo
ſophus admirat. nā in libris
de aialibus quiq; ſenſus cor-
poris cōes eē nobis ad vſum
cū brutis poſuit. nō ad oblec
tamentū. Nō in oib⁹ delecta
tur. pecus vero tātū in duob⁹
delectat. ſcz. in guſtu ꝛ tactu.
In alījs vero mouet: q̄nq; et
excit . . ſed n̄ delectat. vn̄ ergo
eſt ꝙ ſpūs egreſſus de corpo-
re duos quos habet cōmūes
cū beſtījs pēitus amittit. Nō
ei guſtu vel tactu vtitur vl' ob
lectat. ſed alios tres ad vſum
retinet ꝛ oblectamētū Mira

bile tamē videt̃ ei: ſcꝫ ꝙ ſpūs
ſine corpore ſenſibꝰ corpis v-
tatur. Quod tamē philoſphꝰ
ſi forte plane n̄ intellexit. verꝝ
eſt: tamē et oīo verū ꝙ irrefra
gabile. qꝛ ſpūs liber videt d̄ꝫ
delectat̃ in deū. ne ſꝑ ſibi dica
tur. O aīa vbi ē deus tuus?
Audit etiā angelos cantan-
tes et iubilantes videbūt etiā
ꝛ audient. Eſtote ſuꝑ quinqꝫ
ciuitates. i. beatitudines: ꝛ ſic
vnicuiqꝫ ſecūdū opa ſua. Et ſi
dicet̃ a nobis. dn̄e q̄d facis?
qn̄ hec oīa meruimꝰ a te largi
ri. Porro rn̄det ille magnꝰ pr̄
familias: velut alexander mi
liti petenit munꝰ: cui ciuitatē
dediſſe fertur. Si tu tn̄ nō es
dignus tanta recipere: ego tn̄
ſum dignus et potens tanta
donare. Angeli fratres mira
būtur nō modicū de opibꝰ di
in coniunctōe aīe ꝛ carnis in
hoīe: in ꝯiūctōe hoīs ꝛ verbi
in chriſto: in cōiūctiōe hoīs
ꝛ dei ī celo. Nā dicturus ē do
minus Pr̄ volo vt ſint vnuꝫ
nobiſcū: ſicut ego ꝛ tu vnū ſu
mus. De pria admirant̃: vbi
vni vnū iūgitur: de ſecūda plꝰ
vbi vnū duobus iūgit̃: ſed de
tertia pl'imū: vbi vnū tribꝰ in
trinitate iungitur. Hec auteꝫ
generaliter expoſita. ſpūal'r tn̄
ad cōmemorationē huius ſcī
epi valentini trahi pn̄t. q̄ duꝫ
eēt cathecuminus annoꝝ xix
ad baptiſmum ꝑuenit. ꝛ ſic re
duxit eum dominus per viaſ
rectas. poſtmodū deduxit euꝫ
epm̄ ꝑ vias duras pn̄ie. poſt-
modū eduxit eū ꝑ viā admira
tionis et gl'e. Sic ergo poſte
um curramꝰ frēs. vt cōprehē-
damus brauiū eterne vocatō
nis in die illa cū venerit Ie-
ſus filius dei. qui cū patre et
ſpū ſcō viuit ꝛ regt̄ ī ſecl'a ſcl'oꝝ.

¶ Incipit admonitio ſancti
auguſtini epi. ꝑ quā oñditur:
ꝙ bonū ſit lectionē diuinā le-
gere. ꝛ quātū mali ſit ab illa vl'
eius inquiſitione deſiſtere

Sermo LVI

Propicio chriſto frēs cha
riſſimi lectionē diuinaꝫ
auido et ſitienti corde vob ſpi
rituale gaudiū de vr̄a fidelis-
ſima obedientia faciatis Sꝫ
ſi vultis. vt vobis ſcripture
ſcē dulceſcāt: ꝛ ſcd̄m qd̄ optet
diuina vobis p̄cepta ꝑficiāt
ſubtrahite vos aliquibꝰ horꝭ
ab occupationibus mūdi ī q
bus etiā ī domibꝰ vr̄is diuīa
eloqa relegentes: ad integrūꝫ
vos di inie cōſuetis. vt in vo